

Murányi Dávid

Taxonómia - a tudományág, amely csak annyit kérdez: mi ez?

Nagy László Általános Iskola és Gimnázium
Budapest, 2013. március 27.

www.meetthescientist.hu

Hol találkozhat az ember taxonómusokkal?

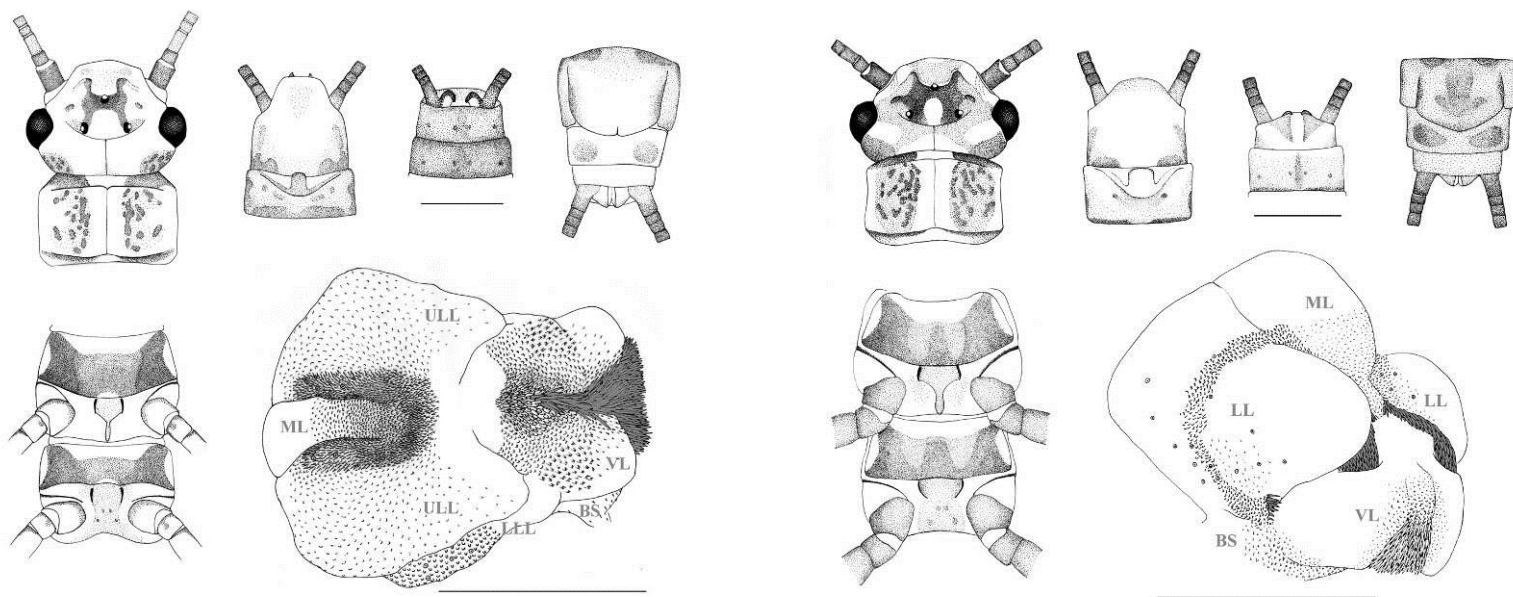
- A nagy felfedezés - új fajok a média szárnyán
- A vadon furcsa felforgatói - a taxonómus terepi gyűjtőmunkája

Mi is ez a tudomány, amely azt kérdezi: mi ez?

A taxonómia tárgya: Az élőlények egyed feletti egységeinek identitása

A taxonómia feladata: A taxonok (faj, család, rend, stb.) definiálása

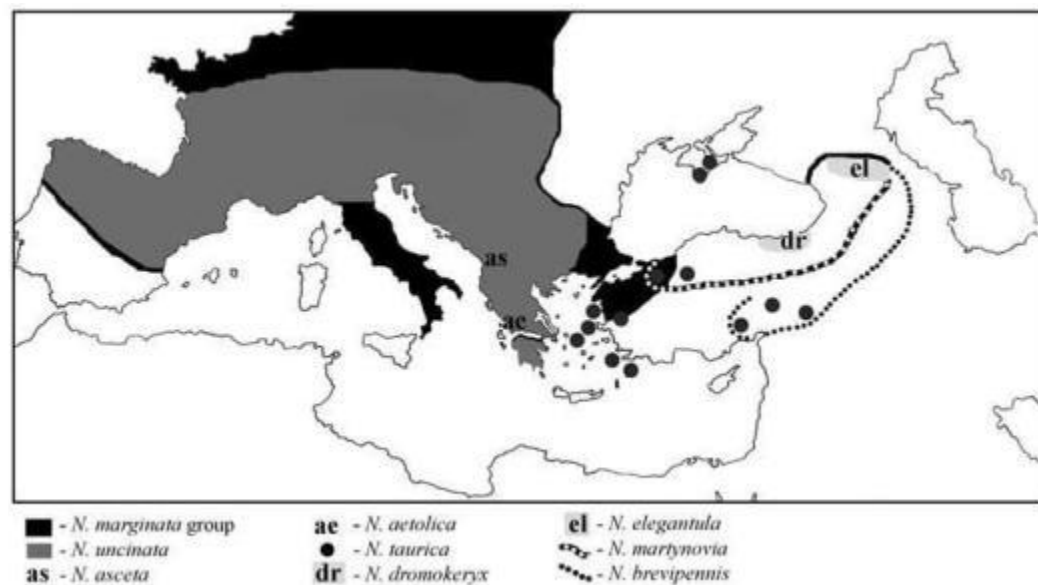
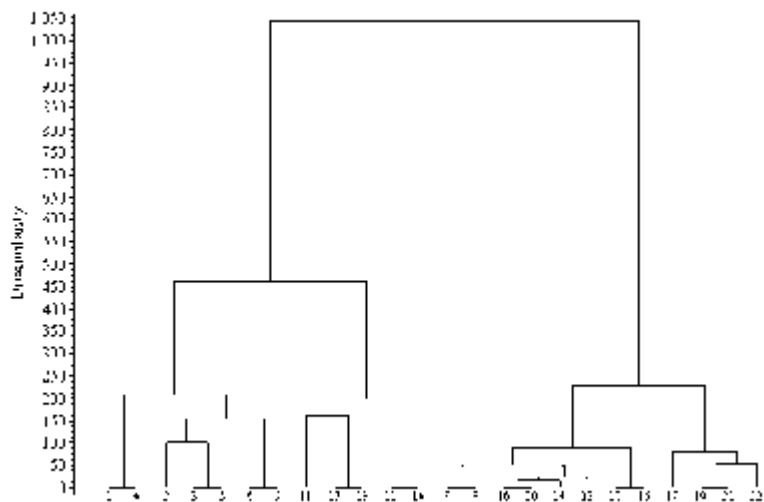
A taxonómia rokonai, barátai és üzletfelei

Szisztematika: A taxonok egymáshoz való leszármazási viszonyai

Faunisztika: A fauna (az adott területen élő fajok) feltárása

Biogeográfia: Az élőlények areáinak, elterjedési sajátságainak elemzése

Ökológia: Az élőlények és környezetük kölcsönhatásai

A csodálatos álkérészek (Plecoptera)

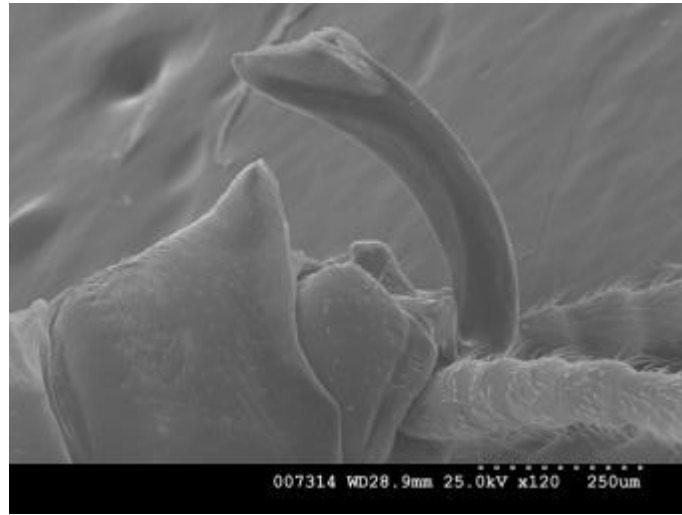
- Ősi rovarrend, vízhez kötött életmód
- Eddig 3500 ismert faj, szerte a világban - és még rengeteg további vár leírásra!
- Jellegzetes elterjedési mintázatok
- Szigorú élőhelyi igények
- Taxonómiai, biogeográfiai és ökológiai vizsgálatok kedvelt alanyai
- Alkalmazott kutatások: vízminősítés és biomonitoring

A rejtelmes *Capnia bifrons*

Taxon, de mennyi?

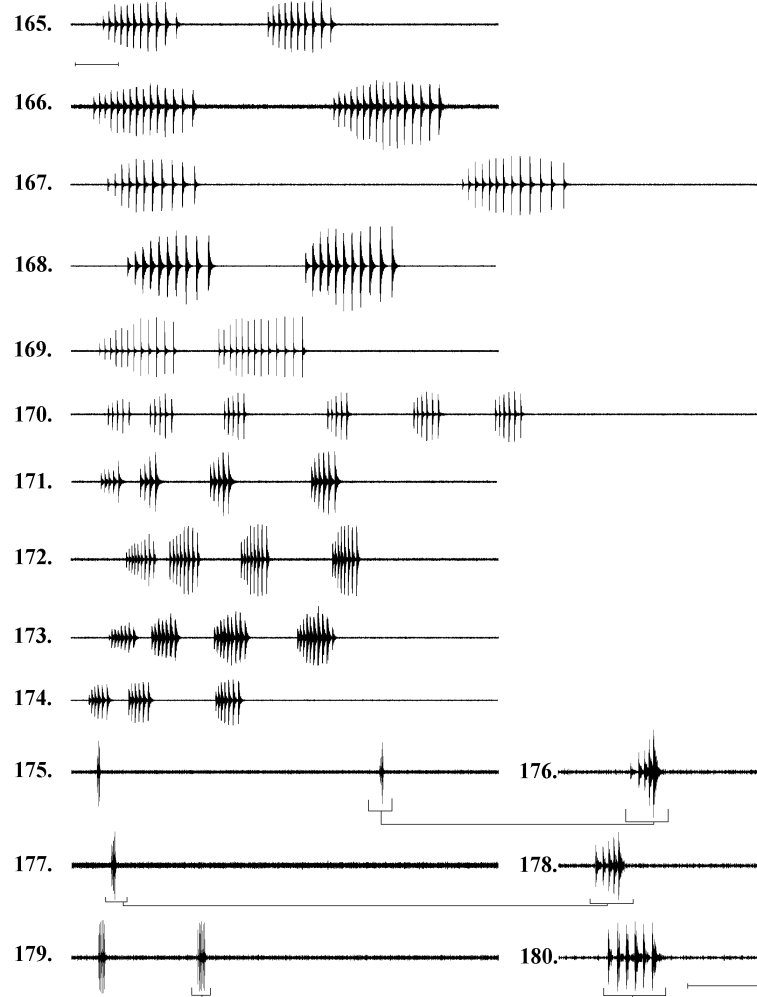
Az álkérész válaszol, de még milyen konkrétan!

Mecsek

Pilis

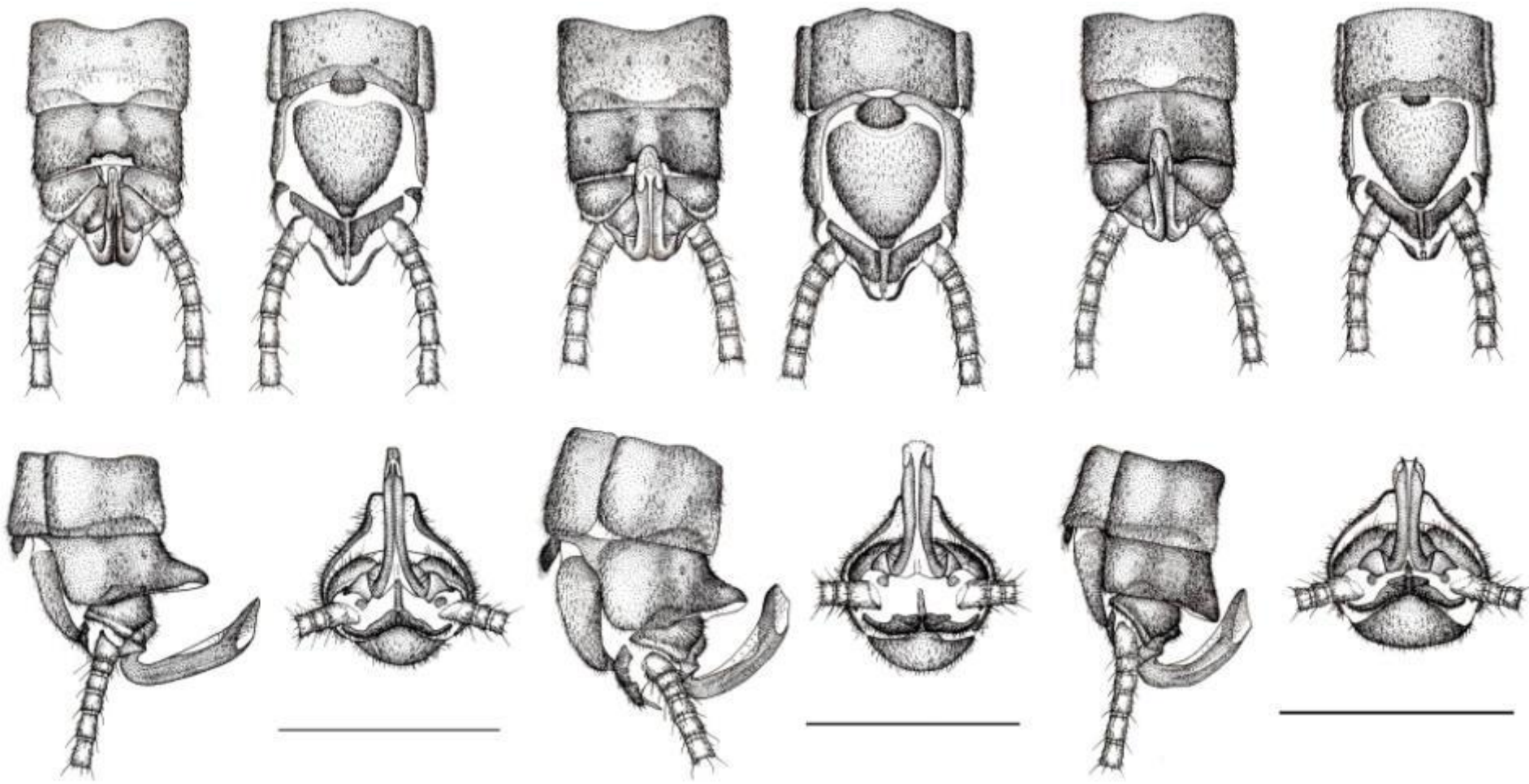
Alig tudnak repülni, minket mégis elrepítenek

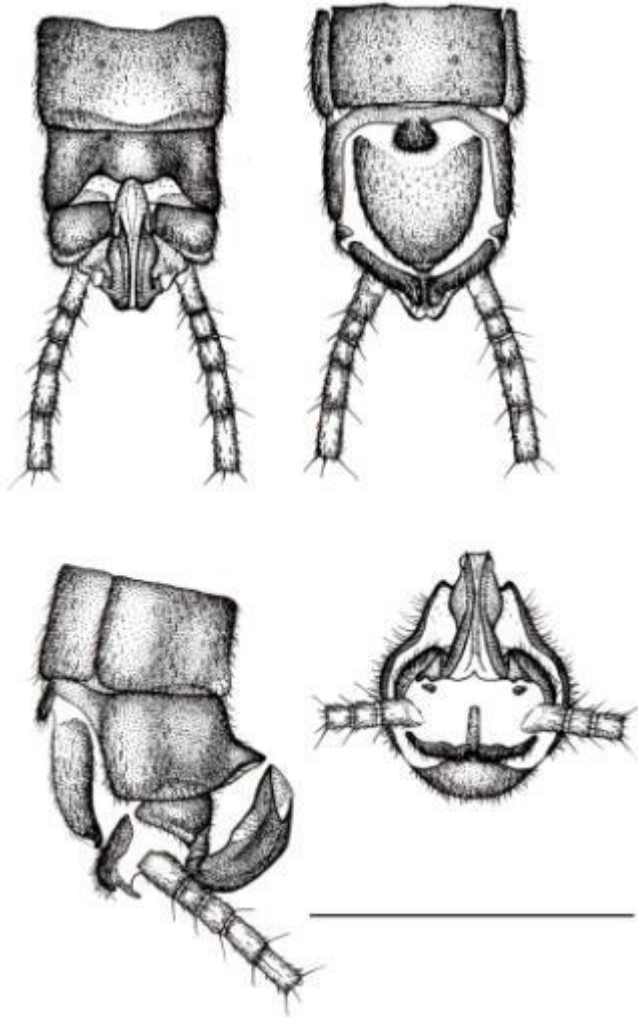
(Kitérő: taxonómus-élet a naposabb oldalon)

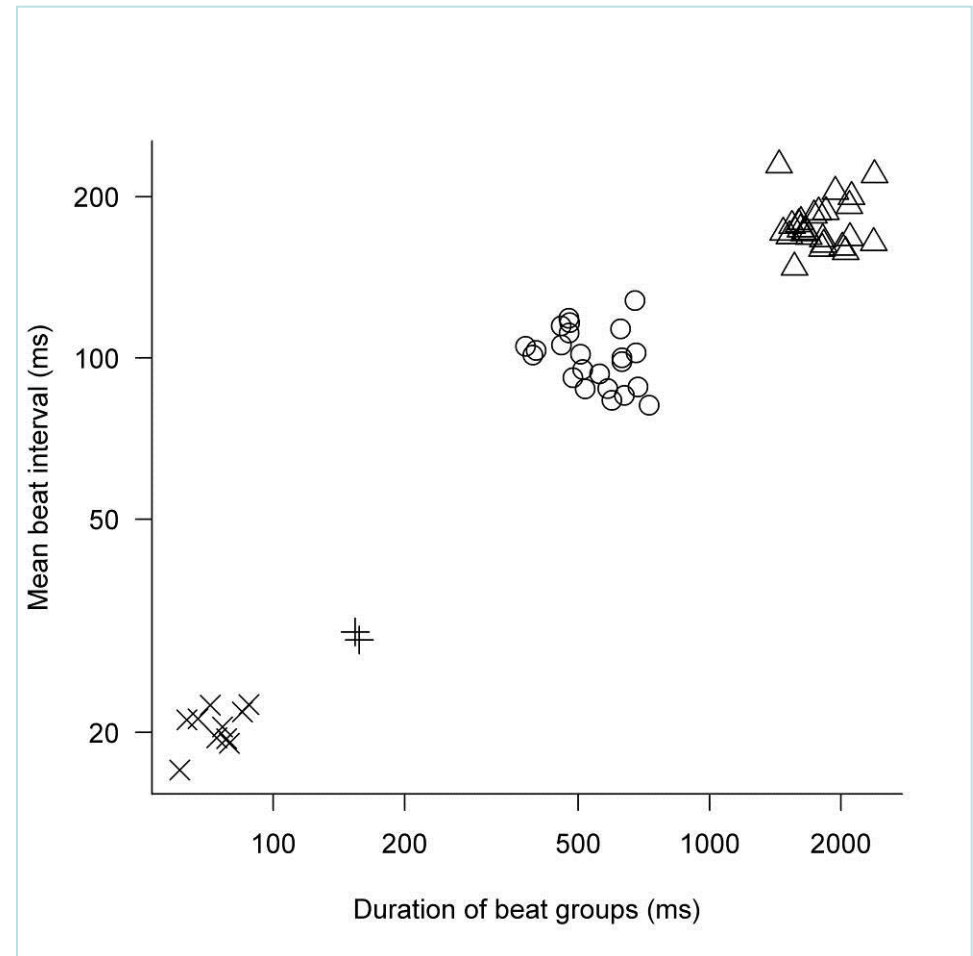
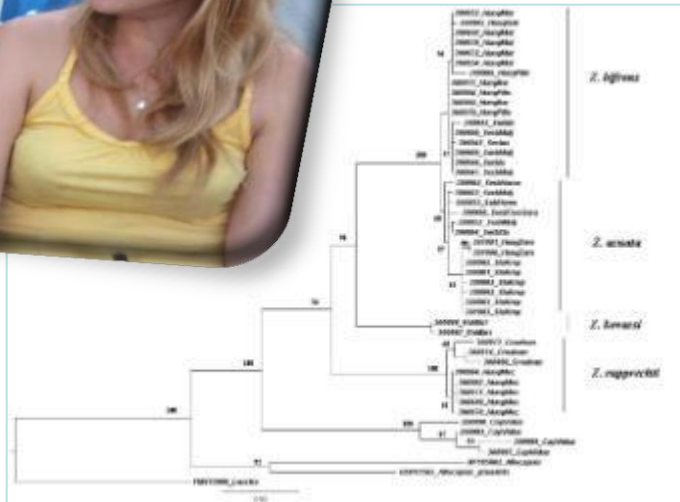
És aztán látszik is, ami hallatszott!

Majd jön egy váratlan disszonancia...

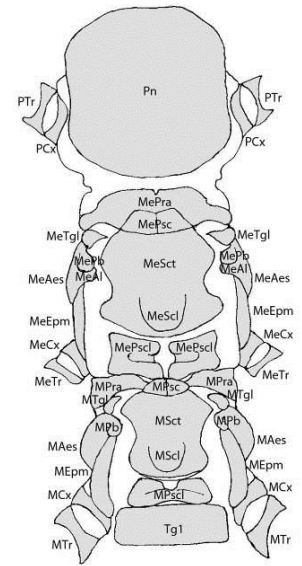
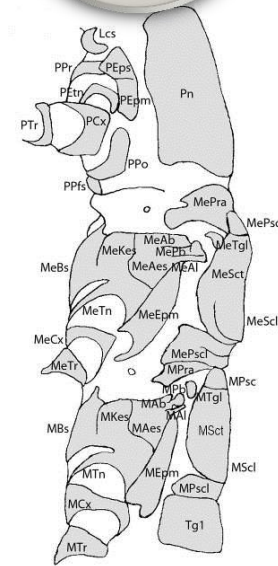
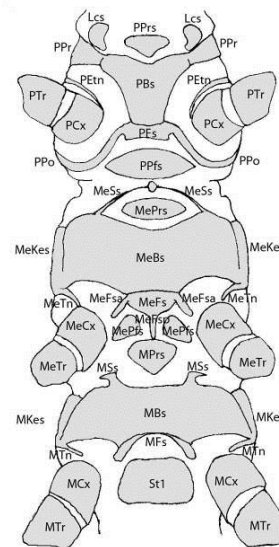
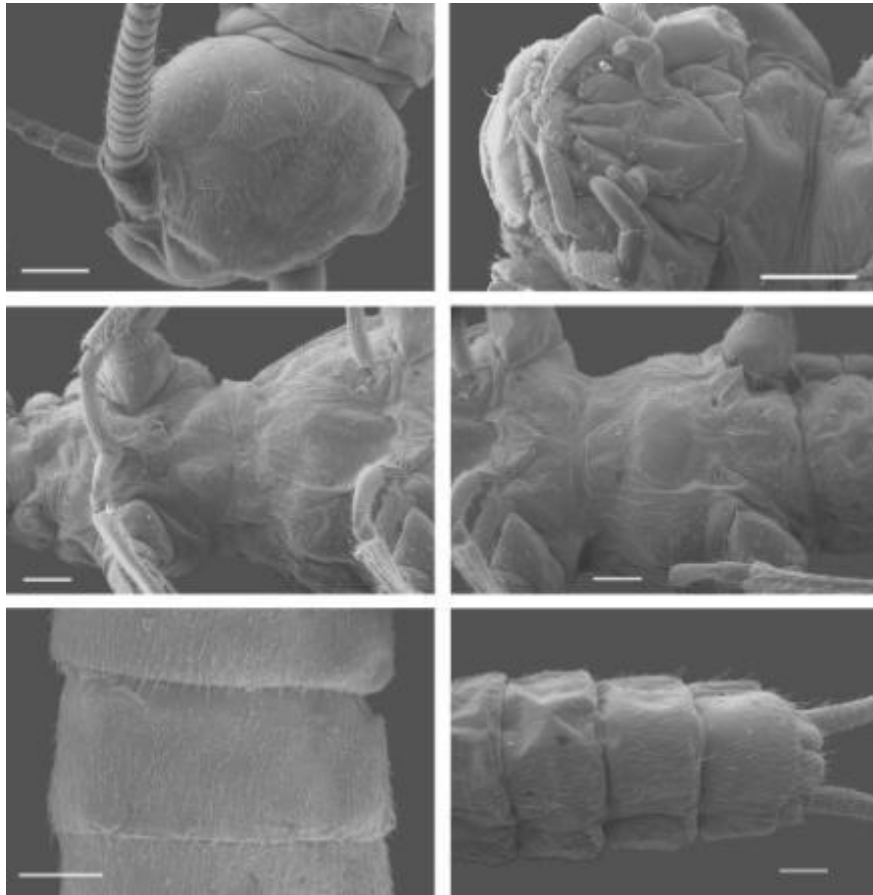
...De szerencsére segítenek a molekulák és a logaritmus!

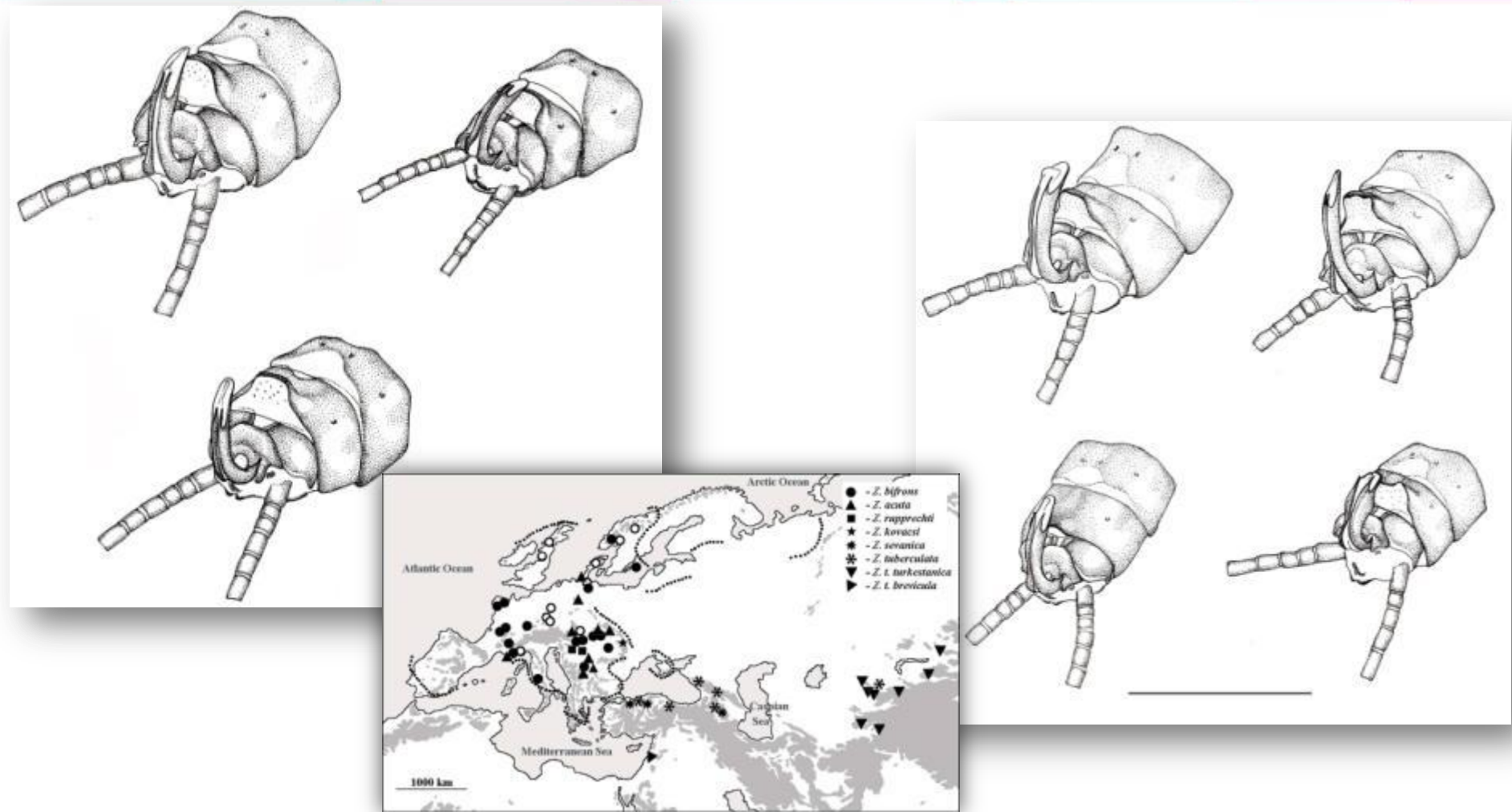
A fajok megvannak, de mi is az a genusz?

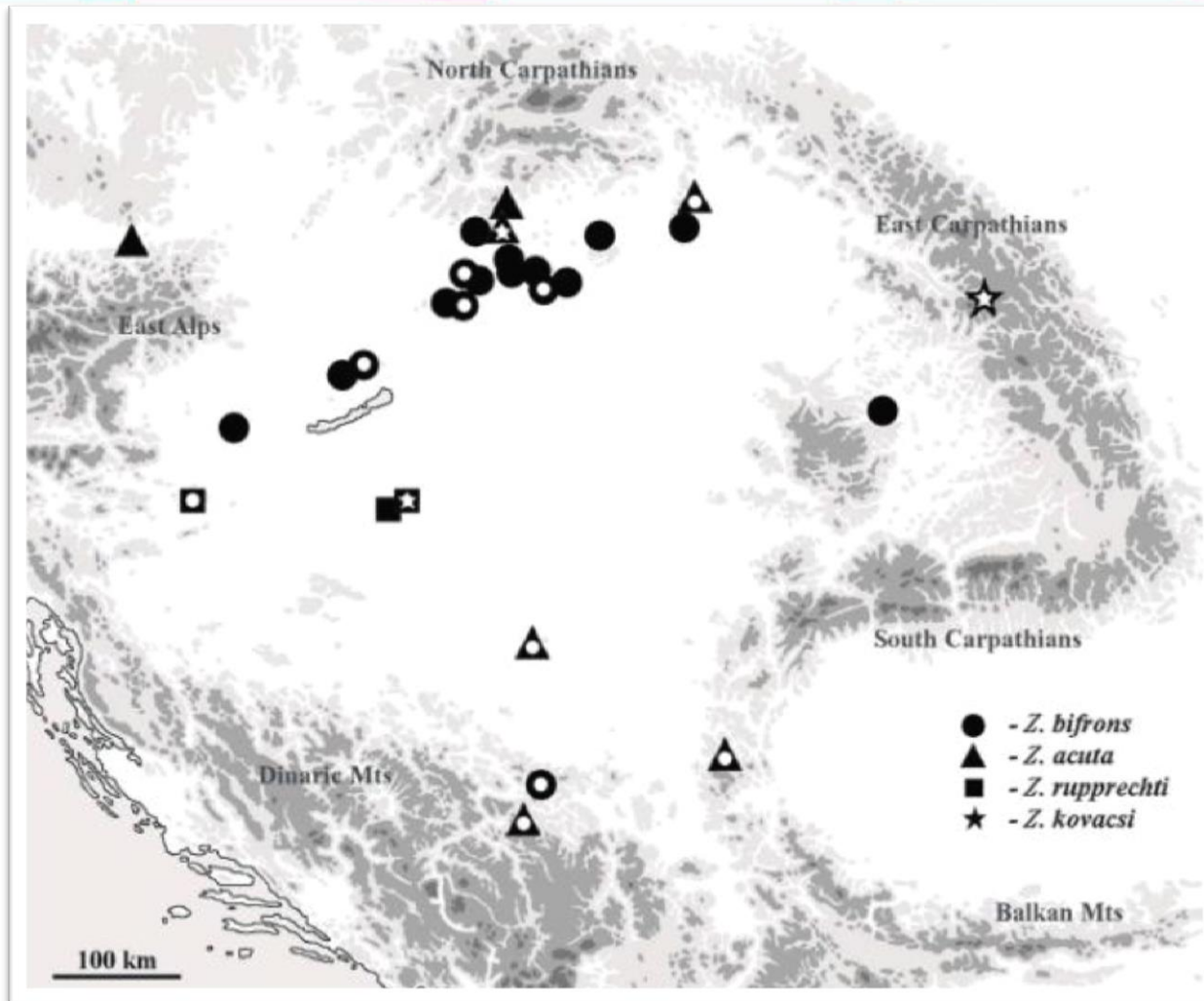
És így lett a *Capnia* helyett *Zwickyia*

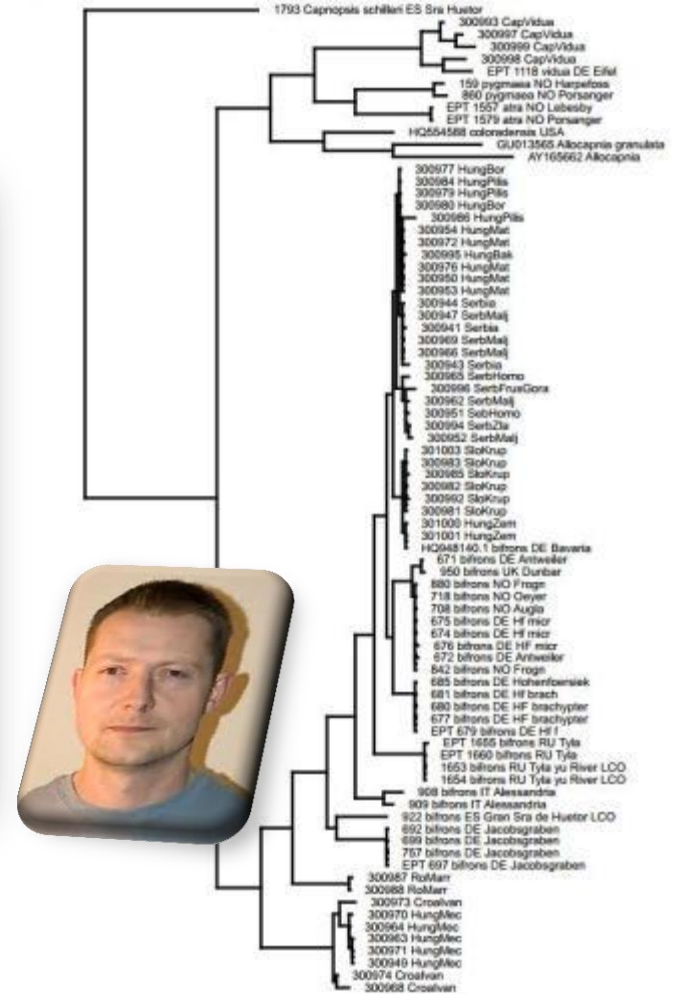
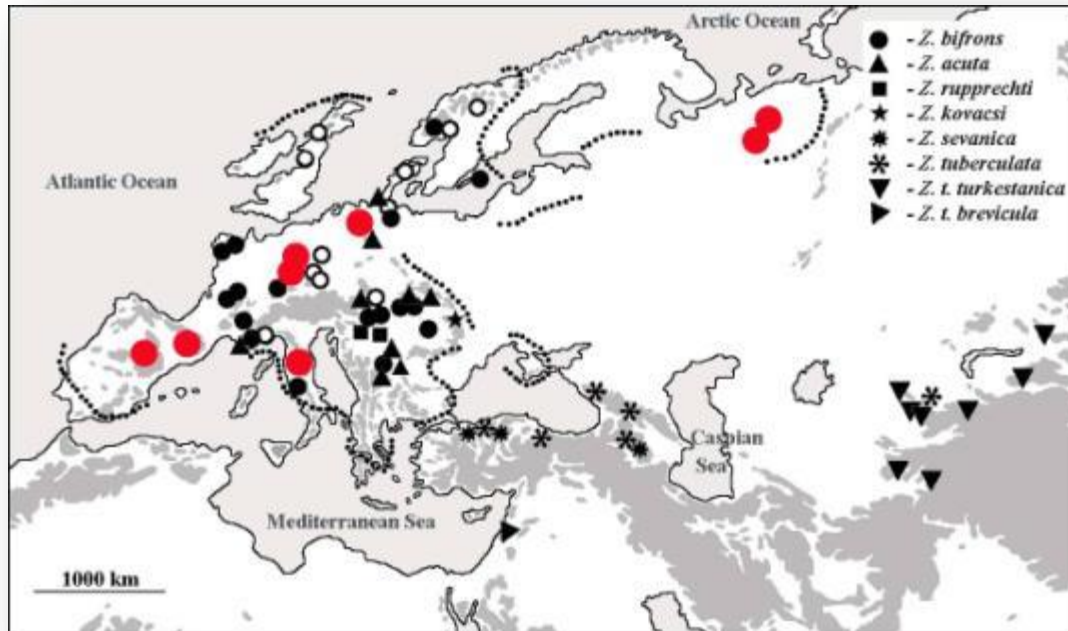
Az eredmény: egy genusz, hét szép faj, meg néhány csúnya...

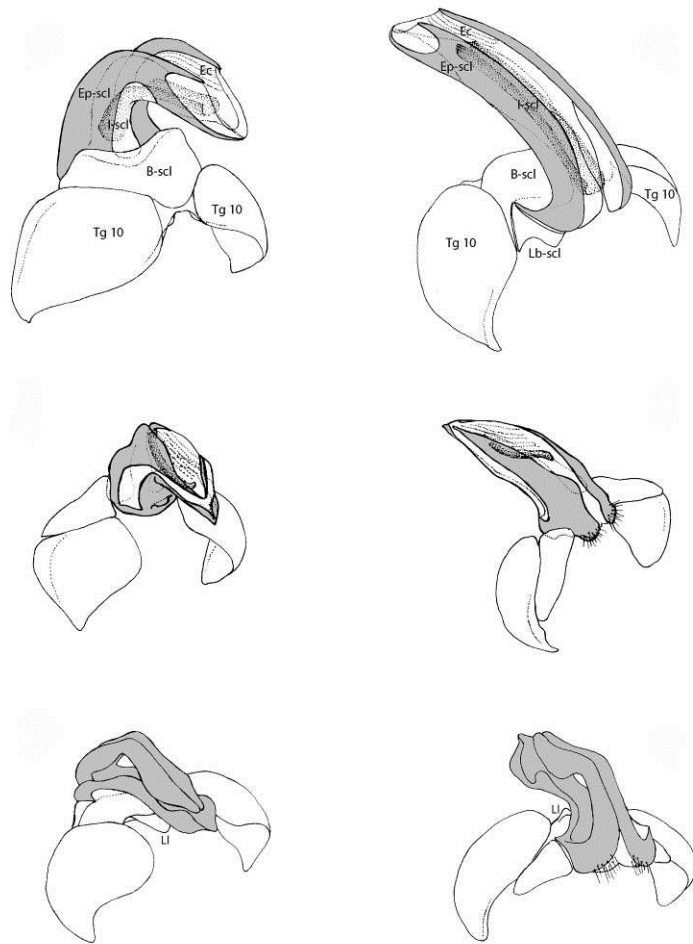
Tovább is van, mondjam még?

„That will be just the real fun!“

Valamint még: családi dolgok

Mit tegyünk, ha érdekel a taxonómia?

- www.mapress.com/zootaxa
- www.2.pms-lj.si/illiesia (ez konkrétan csak álkérész)
- Papp, L. (szerk.): Zootaxonómia. Budapest, 1996
- Uránia Állatvilág, Uránia Növényvilág
- www.wikipedia.org
- MTM, NKI, ELTE

Balogh János és Gerald Durrell

Köszönöm!

www.meetthescientist.hu

